

महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळाचे
व्यवसाय प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम राबविण्यासाठी
औद्योगिक आस्थापना, कंपनी, स्थानिक स्वराज्य
संस्था, शैक्षणिक संस्था व इतर आस्थापना यांना
प्राधिकृत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी -२०१२/१९/प्र.क्र.३०/व्यशि-४,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : ४ फेब्रुवारी, २०१२.

संदर्भ : व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाचे पत्र क्रमांक: ५/व्हीओसी/२२०३/०१,
दिनांक ०६ जानेवारी, २०१२.

प्रस्तावना : महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळामार्फत राज्यामध्ये व्यवसाय प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम राबविले जातात. महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळाचे अभ्यासक्रम सुरु करू इच्छिणाऱ्या संस्था मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियम -१९५० (सन १९५० चा मुंबई अधिनियम २९) अंतर्गत नोंदणीकृत /पंजीकृत असणे अथवा संस्था नोंदणी अधिनियम-१८६० (सन १८६० चा अधिनियम-२१)अन्वये नोंदणीकृत/पंजीकृत असणे आवश्यक असते. या अटीनुसार असणाऱ्या संस्थांनाच महाराष्ट्र व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळाचे अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्यांत येते.

मा.पंतप्रधान यांच्या अध्यक्षतेखाली राष्ट्रीय स्किल मिशन स्थापन करण्यात आली असून सन २०२२ पर्यंत ५० कोटी मनुष्य बळ तयार करण्याचे उद्दीष्ट ठेवण्यात आलेले आहे. त्या अनुषंगाने राज्य स्किल मिशन मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आली असून सन २०२२ पर्यंत ५ कोटी मनुष्य बळ प्रशिक्षित करण्याचे लक्ष्य निश्चित करण्यात आलेले आहे. याकरिता व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षणाची व्याप्ती व वाढविण्यासाठी उपलब्ध असलेल्या पायाभूत सुविधांचा महत्तम उपयोग होण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात प्रशिक्षण संस्था उभारण्याची आवश्यकता आहे व स्थानिक गरजेनुसार शाळा सोडलेल्या तसेच मुख्य प्रवाहातून बाहेर असलेल्या विद्यार्थ्यांना मागणीनुसार व उद्योगाच्या गरजेनुसार प्रशिक्षण सुविधा निर्माण करून देणे जरूरीचे आहे. त्यामुळे महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळाकडून राबविण्यात येणारे अल्प मुदतीचे अभ्यासक्रम मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियम -१९५० (सन १९५० चा मुंबई अधिनियम २९) अंतर्गत नोंदणीकृत /पंजीकृत अथवा संस्था नोंदणी अधिनियम-१८६० (सन १८६० चा अधिनियम-२१)अन्वये नोंदणीकृत/पंजीकृत संस्थां व्यतिरिक्त इतर औद्योगिक आस्थापना, शैक्षणिक संस्था व इतर संस्थांना राबविण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय : महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळाचे व्यवसाय प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम राबविण्यासाठी खालील औद्योगिक आस्थापना, शैक्षणिक संस्था व इतर संस्थांना प्राधिकृत करण्यांत येत आहे.

- १) स्थानिक स्वराज्य संस्था
- २) एन.सी.व्ही.टी. संलग्नीत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था.

- ३) ए.आय.सी.टि.ई/ मेडिकल कौन्सिल/इंडीयन नर्सिंग कौन्सिल/ नॅशनल कौन्सिल मॅनेजमेंट हॉटेल अँड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी किंवा भारत सरकारच्या कौन्सिलने मान्य केलेल्या तत्सम संस्था.
- ४) विद्यापीठाशी संलग्नीत असलेली महाविद्यालये.
- ५) केंद्रीय किंवा राज्य उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने मान्य केलेल्या शाळा/संस्था किंवा तंत्र शिक्षण मंडळाने मान्य केलेल्या संस्था.
- ६) इंटर नॅशनल एअर ट्रान्सपोर्ट असोसिएशन (IATA) व इंटर नॅशनल सिव्हिल ऑरगनाइझेशन (ICAO) यांच्या मान्यता प्राप्त संस्था.
- ७) राज्य/केंद्र शासनाने सुरु केलेल्या संस्था.
- ८) कंपनी अॅक्ट १९५६ अंतर्गत स्थापना झालेले उद्योग.
- ९) शिकाऊ उमेदवारी योजना अधिनियम, १९६१ अंतर्गत प्रशिक्षण देणारे उद्योग/आस्थापना इतर
- १०) चेंबर ऑफ कॉमर्स अँड इंडस्ट्रिज /असोसिएशन ऑफ इंडस्ट्रिज किंवा ट्रेड /किंवा उद्योगाच्या संघटना.
- ११) प्रशिक्षण देणारे कंपनी किंवा फर्म.
- १२) नोंदणीकृत ५० बेड असणारे हॉस्पिटल व नर्सिंग होम.
- १३) शिकाऊ उमेदवारी कायदा, १९६१ अंतर्गत प्रशिक्षण देणारे हॉटेल/रेस्टॉरन्ट.
- १४) कॅन्टोनमेंट बोर्ड.

व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करु इच्छिणाऱ्या संस्थांना शासनाने तसेच महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परिक्षा मंडळाने वेळोवेळी मान्यते संदर्भात विहित केलेले नियम, अटी व शर्तीचे पालन करणे बंधनकारक राहील.

सदर शासन निर्णय शासनाच्या www.mahrashtara.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक : २०१२०२०४०७१७११२११००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(गौ. जो. रसाळ)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) संचालक, (व्यवसाय शिक्षण) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई-१
- २) अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परिक्षा मंडळ, वांद्रे, मुंबई -५१.
- ३) सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण कार्यालय, मुंबई, पुणे, नाशिक, अमरावती, नागपूर, औरंगाबाद (संचालनालयामार्फत)
- ४) सर्व जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी,
- ५) निवड नस्ती (व्यशि-४)